

Attentions

intressepolitiska program

korta versionen

Innehåll

Sida

- 3 **Det här vill vi**
- 4 **1. Inflytande och delaktighet**
- 5 **2. Skola och utbildning**
- 6 **3. Vård och stöd**
- 7 **4. Arbetsliv och försörjning**
- 8 **5. Forskning och utveckling**
- 9 **6. Rättigheter och anti-diskriminering**
- 10 **7. Stöd till anhöriga**
- 11 **Om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar**

Det här vill vi

Riksförbundet Attention arbetar för att personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) ska få fungerande liv.

Vi vill att alla med NPF ska mötas med respekt och få samma möjligheter som andra, inom alla områden i samhället, genom hela livet.

Vi kämpar för ett samhälle som ser människors olikheter som tillgångar och möjligheter. Ett samhälle som är anpassat efter människorna, inte tvärtom.

Vårt arbete utgår från FN:s konvention om mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Konventionen säger att alla människor är lika inför lagen och har rätt till lika skydd och lika förmåner, utan diskriminering. Vi arbetar för att konventionen ska bli verklighet.

Vårt arbete utgår även från FN:s barnkonvention i frågor som rör barn och unga. Vi arbetar för att alltid lyfta barnets perspektiv och rättigheter.

I texten sammanfattar vi vad Attention vill inom sju viktiga områden.

Attentions intressepolitiska program utgår från

- FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning
- FN:s konvention om barns rättigheter.

Tillsammans är vi starka. Det ger oss kraft att stå upp för våra rättigheter. Tillsammans sprider vi kunskap om NPF. Då kan samhället förändras...

1. Inflytande och delaktighet

FN:s konvention säger att personer med funktionsnedsättning ska behandlas som alla andra, utan diskriminering. Konventionen säger också att alla har rätt att vara delaktiga i de beslut som rör dem själva och deras liv.

Barnkonventionen säger att i alla frågor som rör barn har barnet rätt att ta del av information utifrån mognad och ålder. Barnet har också rätt att uttrycka sin vilja och åsikt. Barnkonventionen säger även att alla barn har rätt till fritid, lek och vila.

Vi menar att inflytande och delaktighet behövs för att alla ska kunna delta i skola, arbetsliv, vård, kultur och fritid på lika villkor. För att nå dit lyfter vi fram våra medlemmars röster och erfarenheter i media, möten med beslutsfattare och andra sammanhang.

Attention arbetar för

- Politiker och andra beslutsfattare behöver förstå hur det är att leva med NPF.
- Personer med NPF och deras organisationer ska alltid frågas om råd när politiker ska fatta beslut som rör dem som grupp.
- Personer med NPF ska ha samma möjligheter som andra att delta i kultur och fritid. De ansvariga ska ha kunskap om NPF, så att de kan anpassa aktiviteterna.
- Ingen ska leva i ett ekonomiskt utanförskap på grund av sin funktionsnedsättning.

2. Skola och utbildning

Alla elever ska få ledning och stimulans för att utifrån sina förutsättningar utvecklas enligt utbildningens mål. Elever med en funktionsnedsättning ska få stöd för att motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Det säger skollagen.

FN:s konventioner säger att alla har rätt till ett sammanhållet utbildningssystem och ett livslångt lärande. Rätten gäller också möjligheten att studera på högskola eller universitet.

Ändå berättar många av våra medlemmar att skolan inte fungerar för elever med NPF. Stödet kan komma sent, inte räcka till eller inte komma alls. Elever med stor frånvaro hjälps inte tillbaka till skolan.

Attention arbetar för att skolan ska vara anpassad, så att elever med NPF har samma möjligheter som andra att trivas, må bra och utvecklas. Det måste finnas kompetens och resurser för att möta varje elevs behov. Den utslagning som nu pågår måste stoppas.

Attention arbetar för

- Skolan ska vara en inkluderande och tillgänglig plats, och erbjuda lösningar som utgår från varje elevs behov.
- Skolan ska ge stöd direkt om någon behöver det, även om personen inte har fått en diagnos. Skolan ska också följa upp stödet och ändra om det behövs.
- Skolan ska ta fram ett handlingsprogram för hur de ska arbeta med elever som har stor frånvaro.
- All personal i skolan ska få utbildning om NPF.
- Kunskapsmålen ska ses över för att inte diskriminera elever med funktionsnedsättningar.
- Skolan ska ta ett större ansvar för att förebygga och motverka mobbning.
- Elever som behöver hjälpmedel ska kunna använda dem vid prov, även högskoleprovet.
- Högskolor, folkhögskolor och universitet ska ge det stöd som en student med NPF behöver för att klara av studierna.
- Reglerna för studiemedel ska ses över. Högskolor, universitet och CSN ska tydligare informera om att studenter med NPF kan anpassa studietakten.

3. Vård och stöd

Personer med funktionsnedsättning har rätt till bästa möjliga hälsa, säger FN:s konventioner och svensk lag. De ska ha tillgång till lika bra vård som andra. Vården ska erbjudas så nära personens hem som möjligt.

NPF växer inte bort. Däremot kan man lära sig att kompensera för nedsättningen. Det är därför viktigt att få rätt vård och stöd tidigt.

Tillgången till vård och stöd är ett stort problem för många med NPF. Väntetiderna är långa och varierar beroende på var man bor. Kraven är ofta höga för att få de stöd som kommunen erbjuder, som kontaktperson, avlastning och boendestöd.

Attention vill att vården ska ges så tidigt som möjligt, vara av god kvalitet och vara anpassad till individen. Vi anser också att de som ansvarar för vården och stödet måste ha kunskap om NPF, förstå vad problematiken innebär och hur den kan kompenseras.

Attention arbetar för

- Vården och stödet ska baseras på evidens och ingå i vårdgarantin. Vårdgarantin ska innefatta även utredningstid.
- Barn- och ungdomspsykiatri (BUP), ska vara fri från köer och erbjuda stöd till alla som behöver deras hjälp.
- Alla ska få samma möjligheter till vård, stöd och hjälpmedel, oavsett var i landet man bor.
- Vård och stöd ska erbjudas så tidigt som möjligt och omfatta alla som behöver det.
- Det ska finnas tydlig information om vilka hjälpmedel och vilket stöd som finns, och hur man kan få det.
- Datorer, mobiltelefoner och appar ska ses som hjälpmedel, och därmed bli tillgängliga för alla som behöver dem.
- Det ska finnas samordnare som kan hjälpa personer med NPF och deras anhöriga i kontakten med exempelvis vården och myndigheterna.
- Alla patienter som vill ska få en samordnad individuell vårdplan (SIP) med tydlig information om behandlingen, och få veta att de själva har rätt att påverka vårdplanen.
- De nationella kunskapsstödet som finns för NPF-diagnoserna ska användas i utbildning för alla som arbetar med vård och stöd för personer med NPF.
- Det ska vara enkelt att lämna in klagomål om brister inom vård och stöd. Bristerna ska åtgärdas snabbt.

SIP

Alla patienter som vill ska få en samordnad individuell vårdplan (SIP) med tydlig information om behandlingen och få veta att de har rätt att påverka vårdplanen.

4. Arbetsliv och försörjning

Personer med funktionsnedsättning har rätt att få och behålla ett arbete på samma villkor som andra, enligt FN:s konvention. De har också rätt att få anpassningar på arbetet.

I dag är många personer med NPF utan arbete, trots att de vill och kan arbeta. Det är olyckligt för både individen, arbetsgivaren och samhället. Unga med NPF har också svårt att komma in på arbetsmarknaden och att studera på högskola eller universitet. Det kan leda till ett livslångt utanförskap.

Attention vill att arbetsgivare ska få mer kunskap om NPF och en större förståelse för arbetstagarnas behov. Vi vill också att arbetsgivarna ska få ersättning för att anpassa arbetsplatsen när de anställer en person med NPF.

Arbetsförmedlingen är viktig för att hjälpa personer att få ett jobb, men personalen kan ofta för lite om NPF. Dessutom är lagarna och reglerna dåligt anpassade för personer med funktionsnedsättning.

Den som inte kan arbeta på grund av sin funktionsnedsättning har rätt till ersättning via socialförsäkringarna. Men kraven är höga, och många med NPF lever inte upp till dem.

Attention arbetar för

- Arbetsförmedlingen och arbetsgivarna ska samverka för att anställa fler personer med NPF.
- Personer med NPF ska ha rätt till en anpassad arbetsplats, handledning och hjälpmedel för att klara arbetet.
- Arbetsgivare som anställer en person med NPF ska få ersättning för de anpassningar som krävs, och stöd i form av kunskap och utbildning.
- Socialförsäkringarna ska vara rättvisa och besluten lätta att förstå.
- Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen ska samverka bättre kring vilka som kan arbeta, och vilka som har rätt till ersättning för att de inte kan arbeta.
- Kunskapen om NPF behöver öka hos dem som ansvarar för att hjälpa personer till arbete, eller som beslutar om ersättning till personer som inte kan arbeta.
- Ersättningen för socialförsäkringarna ska vara rimlig.
- Personer med försörjningsstöd ska kunna arbeta en viss procent under en tid utan att ersättningen påverkas. De ska också ha rätt att äga en lägenhet utan att förlora rätten till ersättning.

5. Forskning och utveckling

Länderna som har antagit FN:s konvention ska även främja forskning och arbeta för att sprida kunskap om funktionsnedsättningar.

Attention menar att kunskap gör skillnad, och forskning är viktigt för att få fram mer och säkrare kunskap om NPF. Då kan man exempelvis införa nya behandlingar och öka kompetensen hos professionen.

Forskning och kunskap är också grunden till förändring. Vi anser att diskriminering och fördomar ofta beror på att det inte finns tillräcklig kunskap om NPF i samhället.

Attention har ett kunskapsråd med forskare och experter. De håller oss uppdaterade kring forskning inom NPF-området. Vi har också länge samarbetat med organisationer i andra länder för att byta kunskap och erfarenheter. När vi träffar beslutsfattare och professionen sprider vi kunskap baserad på aktuella fakta.

Attention arbetar för

- Mer pengar till forskning om NPF.
- Nya forskningsresultat bör spridas snabbt, till exempel i läromedel för personal i vården, omsorgen och skolan.
- Forskningen bör inkludera personer med egen erfarenhet av NPF.

6. Rättigheter och anti-diskriminering

All form av diskriminering av personer med funktionsnedsättning ska förbjudas, och de ska ha samma rättsskydd som andra. Så står det i FN:s konvention. Länderna som har antagit konventionen ska också arbeta för att öka kunskapen om personer med funktionsnedsättning och bekämpa fördomar.

Attention arbetar för att rättigheterna hos personer med NPF inte ska kränkas. Vi lyfter fram brister och diskriminering i exempelvis lagar och myndigheters beslut.

I arbetet är våra medlemmar och lokala föreningar en viktig källa till kunskap. Vi samlar in medlemmarnas erfarenheter genom bland annat enkäter och fokusgrupper.

Attention arbetar för

- Vi sprider aktuell kunskap om NPF för att motarbeta fördomar och diskriminering.
- Alla som arbetar i rättssystemet ska ha kunskap om NPF. Då kan de bättre företräda och bemöta personer som misstänks för brott eller avtjänar straff.
- Vi påverkar beslutsfattare och politiker att ta hänsyn till personer med NPF och deras anhöriga.
- Vi motverkar diskriminering i samhället och på arbetsmarknaden. Vi vill till exempel ändra på reglerna som gör att personer med NPF stängs ute från vissa yrken.

Vi arbetar för att rättigheterna hos personer med NPF inte ska kränkas.

Vi vill också sprida kunskap om rättigheterna och NPF.

7. Stöd till anhöriga

Anhöriga arbetar ofta hårt för att hjälpa sin närstående med NPF. Det bästa stödet de anhöriga kan få är att personer med funktionsnedsättning får det stöd de har rätt till. Men det är också viktigt att inte glömma de anhörigas behov. Att vara anhörig till en person med stort behov av stöd ökar risken för en sämre hälsa. Om man måste gå ner i arbetstid får man också sämre ekonomi.

Attention arbetar för att den anhöriga ska få vara familjemedlem eller vän, inte kontaktperson, kurator och vårdgivare. Den anhöriga måste uppmärksammas och få bra stöd.

Attention arbetar för

- Skolan ska ta vara på de anhörigas kunskap om sitt barn och samverka med dem för att hjälpa elever med NPF.
- Arbetsförmedlingen och socialtjänsten ska involvera anhöriga när de hjälper unga vuxna till en meningsfull sysselsättning.
- Anhöriga ska ses som en resurs och involveras i frågor som rör den närståendes hälsa.
- Vården ska stötta de anhöriga med kunskap och utbildning om den närståendes funktionsnedsättning och eventuella sjukdomar.
- Vården och omsorgen ska ha större kunskap om de hälsoproblem som anhöriga kan få, och arbeta förebyggande för att förhindra ohälsa hos anhöriga.
- Beslutsfattare ska alltid ha med ett anhörigperspektiv i beslut som rör personer med funktionsnedsättning.

Om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar

Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) innebär att hjärnan bearbetar information på ett annorlunda sätt. Orsaken är biologisk och har inget att göra med uppfostran eller intelligens.

Den som har NPF kan ha svårt med

- att reglera uppmärksamhet
- impuls kontroll och aktivitetsnivå
- samspelet med andra människor
- självreflektion
- inläring och minne
- att uttrycka sig i tal och skrift
- motorik
- tidsuppfattning.

Dessa svårigheter har många människor. Men när de påverkar en persons utveckling och möjligheter att fungera i samhället blir de en funktionsnedsättning.

Vanliga NPF är adhd, autism, språkstörning och Tourettes syndrom. Ofta har en person flera NPF-diagnoser.

Läs mer på www.attention.se.

BLI MEDLEM HOS RIKSFÖRBUNDET ATTENTION!

Vill du också att vi ska ha en värld för alla? Varje ny medlem ger oss större inflytande så vi kan göra mer. Du får även tillgång till en lokalförening som erbjuder en gemenskap, stöd och delta i aktiviteter samt vår medlemstidning.

» www.attention.se/blimedlem

RIKSFÖRBUNDET
Attention

